

WYCENA I EWIDENCJA LEASINGU OPERACYJNEGO I FINANSOWEGO W KSIĘGACH RACHUNKOWYCH LEASINGOBIORCY ORAZ ICH WPŁYW NA SYTUACJĘ FINANSOWĄ PRZEDSIĘBIORSTWA

Ewelina Trzeciak

Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny, Uniwersytet Łódzki

Streszczenie

Artykuł przedstawia ewidencję umów leasingowych na przykładzie symulacji. Są w nim przedstawione wyceny umów leasingowych, które autor wykonał w arkuszu kalkulacyjnym. Ewidencja przedstawia tylko pierwszy rok leasingu. Obejmuje dane z wyceny umów leasingowych wraz z dokładnym opisem, która wartość stanowi koszt, przychód, aktywo lub jest składnikiem pasywów. Wykonana została również analiza finansowa za pomocą wskaźników finansowych, która ukazuje wpływ leasingu na obraz sytuacji finansowej przedsiębiorstwa.

Słowa kluczowe: leasing, leasing operacyjny, leasing finansowy, rachunkowość leasingu.

JEL Class: D24, G32, K20, M41.

WPROWADZENIE

Prowadzenie ksiąg rachunkowych odbywa się na podstawie dowodów księgowych. Dzięki ewidencji księgowej możliwe jest między innymi sporządzanie sprawozdań finansowych oraz ustalanie wyniku finansowego. Informacje te są istotne z punktu widzenia analiz finansowych oraz planowania inwestycji w przedsiębiorstwie, dlatego ważna jest poprawna klasyfikacja poszczególnych zdarzeń gospodarczych do kategorii kosztów, przychodów oraz aktywów i pasywów.

Jednym z najbardziej popularnych instrumentów finansowania działalności inwestycyjnej firm jest leasing. Jest on dość łatwodostępnym źródłem finansowania i nie wymaga specjalistycznych zabezpieczeń. Stanowi on alternatywę dla kredytu, który jest trudnodostępny dla sektora małych i średnich przedsiębiorstw oraz jednostek, które niedawno rozpoczęły działalność, ponieważ charakteryzują się one zbyt dużym ryzykiem kredytowym [Baran 2017: 42].

Celem artykułu jest ukazanie prawidłowej ewidencji księgowej leasingu operacyjnego i leasingu finansowego na podstawie sporządzonych obliczeń oraz określenie wpływu obu rodzajów leasingu na obraz sytuacji finansowej przedsiębiorstwa. Ewidencja będzie oparta na polskich przepisach z Krajowego Standardu Rachunkowości nr 5 *Leasing, najem i dzierżawa* [Leasing, najem i dzierżawa, Dz.Urz. Min. Fin. 2018, poz. 77].

Umowa leasingu według Krajowego Standardu Rachunkowości nr 5 jest to umowa leasingu według kodeksu cywilnego oraz inna umowa zawarta na czas określony, w której jedna ze stron – finansujący, oddaje do odpłatnego używania lub używania i pobierania pożytków drugiej stronie – korzystającemu, przedmiot leasingu, którym jest aktywo, takie jak, na przykład: nieruchomość, urządzenie, maszyna, środek transportu, wartość niematerialna i prawna. Standard ten definiuje również, zgodnie z kodeksem cywilnym, **umowy leasingu jako umowy najmu i umowy dzierżawy, zawarte na czas określony**. Leasing musi trwać **co najmniej 12 miesięcy** [Leasing, najem i dzierżawa, Dz.Urz. Min. Fin. 2018, poz. 77, pkt II.1]. Umowa zawarta na okres krótszy niż 12 miesięcy nie jest w ogóle ujmowana jako umowa leasingu.

Krajowy Standard Rachunkowości nr 5 wyróżnia dwa rodzaje umów leasingowych. Jest to leasing finansowy oraz leasing operacyjny. Leasingiem finansowym jest leasing spełniający przynajmniej jedno z kryteriów zawartych w art. 3 ust. 4 ustawy o rachunkowości [Ustawa z dnia 29 września 1994 r..., Dz.U. 2018, poz. 395, ze zm., art. 3, ust. 4]. Jeżeli umowa nie spełnia żadnego z tych warunków jest klasyfikowana jako leasing operacyjny. Klasyfikacji leasingu dokonuje się na moment rozpoczęcia umowy leasingu [Leasing, najem i dzierżawa, Dz.Urz. Min. Fin. 2018, poz. 77, pkt III.2 oraz pkt III.3].

W zależności od tego, który z rodzajów leasingu wybierze przedsiębiorca, w inny sposób wpłynie on na obraz sytuacji finansowej jednostki gospodarczej oraz na wskaźniki finansowe.

Aby ukazać ten wpływ, przeprowadzona zostanie symulacja, w której powyżej opisane przykłady umów zostaną uwzględnione w sprawozdaniu finansowym wybranej spółki. Na tej podstawie zostaną obliczone wybrane wskaźniki finansowe w celu oceny wpływu umów leasingowych na obraz sytuacji finansowej firmy.

Najpierw wykonana zostanie analiza finansowa bieżącej sytuacji finansowej firmy, a następnie zostaną wykonane dwie symulacje. W pierwszej z nich zostaną obliczone wskaźniki finansowe, w przypadku, gdy przedsiębiorstwo będzie korzystało z leasingu operacyjnego. W drugiej symulacji zostanie przeprowadzona analiza finansowa za pomocą tych samych wskaźników, co w przypadku leasingu operacyjnego, w sytuacji, gdy firma będzie korzystała z leasingu finansowego. Badanie będzie obejmowało 1 rok. Pokaże ono kształtowanie się sytuacji finansowej firmy w przypadku trzech wyżej wymienionych scenariuszy.

W przypadku obliczeń wskaźników finansowych w sytuacji, gdy firma nie korzysta z żadnych nowych źródeł finansowania, dane te będą niezmienione („dane faktyczne”). W przypadku scenariuszy, w których przedsiębiorstwu udzielany jest leasing finansowy lub leasing operacyjny, wartości ze sprawozdania finansowego stanowią będą bazę do wyliczeń wskaźników.

Symulacja wyceny umów leasingowych oparta jest na danych, oszacowanych na podstawie własnych obserwacji rynku samochodów ciężarowych oraz rynku umów leasingowych. Przedmiotem inwestycji jest samochód ciężarowy.

Dane wstępne potrzebne do dalszych obliczeń zawiera tab. 1.

Tabela 1. Dane wstępne do wyceny umów leasingowych

Dane wstępne	
Cena netto	400 000,00 zł
Stawka podatku VAT	23%
Kwota podatku VAT	92 000,00 zł
Cena brutto	492 000,00 zł
Okres umowy (lata)	4
Liczba rat w roku	12
Całkowita liczba rat	48
Oплата wstępna	10%
Kwota opłaty wstępnej	40 000,00 zł
Oprocentowanie roczne	12%
Oprocentowanie okresowe/(IRR)	1%
Wartość aktywa po odjęciu opłaty wstępnej	360 000,00 zł

Źródło: opracowanie własne.

1. WYCENA LEASINGU OPERACYJNEGO

Jedną z wyliczanych wartości w przypadku leasingu operacyjnego jest spłata kapitału. Stanowi ona wartość przedmiotu leasingu „spłaconą” przez leasingobiorcę. W pierwszym roku została doliczona do niej opłata wstępna, ponieważ opłata ta stanowi spłatę wartości przedmiotu leasingu. Od kwoty spłat kapitału liczony jest podatek VAT. Od opłaty wstępnej nie ma wyliczanych odsetek, ponieważ stanowi ona wyłącznie spłatę kapitału. Odsetki są wynagrodzeniem dla leasingodawcy z tytułu udostępnienia przedmiotu leasingu. Nie jest od nich liczony podatek VAT.

Rata całkowita stanowi sumę odsetek i spłaty kapitału. Stanowi ona bieżące zobowiązanie wobec finansującego oraz **w całości jest zaliczana do kosztów działalności**. Wartość raty całkowitej zmniejsza więc wysokość podstawy opodatkowania [Baran i in. 2015: 200].

Również podatek VAT w korzystny sposób wpływa na sytuację finansową przedsiębiorstwa. Jest podatkiem naliczonym, który zmniejsza kwotę podatku należnego wypłacanego do Urzędu Skarbowego. Podatek VAT, w tym przypadku, płacony jest od comiesięcznej kwoty spłaty kapitału, co oznacza, że przedsiębiorstwo ma możliwość co miesiąc zmniejszać kwotę podatku należnego [Breda i in. 2017: 165].

Tabela 2 przedstawia szczegółowo symulację leasingu finansowego. W pierwszej kolumnie zostały określone numery poszczególnych rat miesięcznych. Rata oznaczona numerem „0” oznacza opłatę wstępną.

Oprócz podstawowych formuł sumy, różnicy oraz iloczynu, zastosowana została funkcja *PMT*. Jest to funkcja finansowa, która w tym przypadku oblicza kwotę spłaty raty całkowitej leasingu. Z góry założone jest, że raty spłacane są w stałych odstępach czasu oraz według stałej stopy procentowej. Wartość kwoty spłaty kapitału została obliczona, jako różnica raty całkowitej i odsetek. Odsetki są liczone jako iloczyn oprocentowania okresowego oraz kapitału pozostającego do spłaty, czyli tego, który pochodzi z bilansu otwarcia (BO). Możliwe jest również policzenie ich w arkuszu kalkulacyjnym za pomocą funkcji finansowej *IPMT*, która oblicza wartość odsetek przy stałych spłatach i stałej stopie procentowej.

Tabela 2. Wycena leasingu operacyjnego – ujęcie miesięczne

Nr raty	Kapitał z BO	Splata kapitału	Odsetki	Rata	Kapitał z BZ	VAT
0	400 000,00 zł	40 000,00 zł	0,00 zł	40 000,00 zł	360 000,00 zł	9 200,00 zł
1	360 000,00 zł	5 880,18 zł	3 600,00 zł	9 480,18 zł	354 119,82 zł	1 352,44 zł
2	354 119,82 zł	5 938,98 zł	3 541,20 zł	9 480,18 zł	348 180,84 zł	1 365,97 zł
3	348 180,84 zł	5 998,37 zł	3 481,81 zł	9 480,18 zł	342 182,46 zł	1 379,63 zł
4	342 182,46 zł	6 058,36 zł	3 421,82 zł	9 480,18 zł	336 124,11 zł	1 393,42 zł
5	336 124,11 zł	6 118,94 zł	3 361,24 zł	9 480,18 zł	330 005,17 zł	1 407,36 zł
6	330 005,17 zł	6 180,13 zł	3 300,05 zł	9 480,18 zł	323 825,04 zł	1 421,43 zł
7	323 825,04 zł	6 241,93 zł	3 238,25 zł	9 480,18 zł	317 583,11 zł	1 435,64 zł
8	317 583,11 zł	6 304,35 zł	3 175,83 zł	9 480,18 zł	311 278,76 zł	1 450,00 zł
9	311 278,76 zł	6 367,39 zł	3 112,79 zł	9 480,18 zł	304 911,37 zł	1 464,50 zł
10	304 911,37 zł	6 431,07 zł	3 049,11 zł	9 480,18 zł	298 480,30 zł	1 479,15 zł
11	298 480,30 zł	6 495,38 zł	2 984,80 zł	9 480,18 zł	291 984,92 zł	1 493,94 zł
12	291 984,92 zł	6 560,33 zł	2 919,85 zł	9 480,18 zł	285 424,59 zł	1 508,88 zł
13	285 424,59 zł	6 625,93 zł	2 854,25 zł	9 480,18 zł	278 798,65 zł	1 523,97 zł
14	278 798,65 zł	6 692,19 zł	2 787,99 zł	9 480,18 zł	272 106,46 zł	1 539,20 zł
15	272 106,46 zł	6 759,12 zł	2 721,06 zł	9 480,18 zł	265 347,34 zł	1 554,60 zł
16	265 347,34 zł	6 826,71 zł	2 653,47 zł	9 480,18 zł	258 520,64 zł	1 570,14 zł
17	258 520,64 zł	6 894,97 zł	2 585,21 zł	9 480,18 zł	251 625,66 zł	1 585,84 zł
18	251 625,66 zł	6 963,92 zł	2 516,26 zł	9 480,18 zł	244 661,74 zł	1 601,70 zł
19	244 661,74 zł	7 033,56 zł	2 446,62 zł	9 480,18 zł	237 628,18 zł	1 617,72 zł
20	237 628,18 zł	7 103,90 zł	2 376,28 zł	9 480,18 zł	230 524,28 zł	1 633,90 zł
21	230 524,28 zł	7 174,94 zł	2 305,24 zł	9 480,18 zł	223 349,34 zł	1 650,24 zł
22	223 349,34 zł	7 246,69 zł	2 233,49 zł	9 480,18 zł	216 102,65 zł	1 666,74 zł
23	216 102,65 zł	7 319,15 zł	2 161,03 zł	9 480,18 zł	208 783,50 zł	1 683,41 zł
24	208 783,50 zł	7 392,35 zł	2 087,83 zł	9 480,18 zł	201 391,15 zł	1 700,24 zł
25	201 391,15 zł	7 466,27 zł	2 013,91 zł	9 480,18 zł	193 924,88 zł	1 717,24 zł
26	193 924,88 zł	7 540,93 zł	1 939,25 zł	9 480,18 zł	186 383,95 zł	1 734,41 zł
27	186 383,95 zł	7 616,34 zł	1 863,84 zł	9 480,18 zł	178 767,61 zł	1 751,76 zł
28	178 767,61 zł	7 692,50 zł	1 787,68 zł	9 480,18 zł	171 075,10 zł	1 769,28 zł
29	171 075,10 zł	7 769,43 zł	1 710,75 zł	9 480,18 zł	163 305,67 zł	1 786,97 zł
30	163 305,67 zł	7 847,12 zł	1 633,06 zł	9 480,18 zł	155 458,55 zł	1 804,84 zł
31	155 458,55 zł	7 925,60 zł	1 554,59 zł	9 480,18 zł	147 532,95 zł	1 822,89 zł
32	147 532,95 zł	8 004,85 zł	1 475,33 zł	9 480,18 zł	139 528,10 zł	1 841,12 zł
33	139 528,10 zł	8 084,90 zł	1 395,28 zł	9 480,18 zł	131 443,20 zł	1 859,53 zł
34	131 443,20 zł	8 165,75 zł	1 314,43 zł	9 480,18 zł	123 277,46 zł	1 878,12 zł
35	123 277,46 zł	8 247,41 zł	1 232,77 zł	9 480,18 zł	115 030,05 zł	1 896,90 zł
36	115 030,05 zł	8 329,88 zł	1 150,30 zł	9 480,18 zł	106 700,17 zł	1 915,87 zł
37	106 700,17 zł	8 413,18 zł	1 067,00 zł	9 480,18 zł	98 286,99 zł	1 935,03 zł
38	98 286,99 zł	8 497,31 zł	982,87 zł	9 480,18 zł	89 789,68 zł	1 954,38 zł
39	89 789,68 zł	8 582,28 zł	897,90 zł	9 480,18 zł	81 207,39 zł	1 973,93 zł
40	81 207,39 zł	8 668,11 zł	812,07 zł	9 480,18 zł	72 539,29 zł	1 993,66 zł
41	72 539,29 zł	8 754,79 zł	725,39 zł	9 480,18 zł	63 784,50 zł	2 013,60 zł
42	63 784,50 zł	8 842,34 zł	637,85 zł	9 480,18 zł	54 942,16 zł	2 033,74 zł
43	54 942,16 zł	8 930,76 zł	549,42 zł	9 480,18 zł	46 011,41 zł	2 054,07 zł
44	46 011,41 zł	9 020,07 zł	460,11 zł	9 480,18 zł	36 991,34 zł	2 074,62 zł
45	36 991,34 zł	9 110,27 zł	369,91 zł	9 480,18 zł	27 881,07 zł	2 095,36 zł
46	27 881,07 zł	9 201,37 zł	278,81 zł	9 480,18 zł	18 679,70 zł	2 116,32 zł
47	18 679,70 zł	9 293,38 zł	186,80 zł	9 480,18 zł	9 386,32 zł	2 137,48 zł
48	9 386,32 zł	9 386,32 zł	93,86 zł	9 480,18 zł	0,00 zł	2 158,85 zł
Σ		400 000,00 zł	95 048,68 zł	495 048,68 zł		92 000,00 zł

Źródło: opracowanie własne.

W ostatnim wierszu tabeli przedstawione zostały podsumowania kolumn. Suma spłat kapitału równa jest wartości przedmiotu leasingu. W umowie leasingu operacyjnego, suma ta może być mniejsza od ceny nabycia aktywa, ponieważ korzystający nie musi dokonać zakupu środka trwałego. Może korzystać z niego przez określony okres, a następnie oddać go finansującemu i wziąć w leasing nowy przedmiot.

Tabela 3 ukazuje roczne dane dotyczące leasingu, stworzone w oparciu o tab. 2.

Tabela 3. Wycena leasingu operacyjnego – ujęcie roczne

Rok	Spłata kapitału	Odsetki	Rata całkowita	Podatek VAT
1	114 575,41 zł	39 186,76 zł	153 762,17 zł	26 352,34 zł
2	84 033,44 zł	29 728,73 zł	113 762,17 zł	19 327,69 zł
3	94 690,98 zł	19 071,19 zł	113 762,17 zł	21 778,93 zł
4	106 700,17 zł	7 062,00 zł	113 762,17 zł	24 541,04 zł
SUMA	400 000,00 zł	95 048,68 zł	495 048,68 zł	92 000,00 zł

Źródło: opracowanie własne.

2. WYCENA LEASINGU FINANSOWEGO

W pierwszym roku, w leasingu finansowym, do raty całkowitej została doliczona opłata wstępna, a w ostatnim roku – opłata końcowa. Od opłaty wstępnej i końcowej nie ma wyliczanych odsetek, ponieważ stanowią one spłatę kapitału. Spłata kapitału, tak jak w przypadku leasingu operacyjnego, stanowi spłatę wartości przedmiotu leasingu. Od sumy opłat leasingowych (opłaty wstępnej, rat całkowitych oraz opłaty końcowej) obliczany jest podatek VAT, opłacany z góry wraz z fakturą za pierwszą ratę leasingową. Kwota spłaty kapitału stanowi zobowiązanie wobec finansującego z tytułu przedmiotu leasingu [Leasing, najem i dzierżawa, Dz.Urz. Min. Fin. 2018, poz. 77, pkt VI.4]. Jest to zobowiązanie długoterminowe, ponieważ leasing został zawarty na okres 4 lat.

Odsetki liczone są jako iloczyn oprocentowania okresowego liczonego metodą IRR oraz kapitału pozostającego do spłaty, pochodzącego z bilansu otwarcia. Odsetki stanowią **koszt finansowy** [Leasing, najem i dzierżawa, Dz.Urz. Min. Fin. 2018, poz. 77, pkt VI.4]. Wpływają na wysokość zysku netto, ale nie mają wpływu na wartość zysku z działalności operacyjnej. Na wysokość podstawy opodatkowania wpływają tylko odsetki oraz amortyzacja. Rata całkowita stanowi bieżące zobowiązanie wobec finansującego.

Przedmiot leasingu w cenie nabycia zostanie ujęty na koncie środków trwałych. Dokonywana na bieżąco amortyzacja będzie stanowiła koszt działalności operacyjnej oraz występowała na koncie umorzenia środków trwałych po stronie „Ma” [Leasing, najem i dzierżawa, Dz.Urz. Min. Fin. 2018, poz. 77, pkt VI.3]. Wartość netto samochodu ciężarowego, czyli cena nabycia pomniejszona o wartość umorzenia będzie ujęta w bilansie, w pozycji środków trwałych.

Tabela 4. Wycena leasingu finansowego – ujęcie miesięczne

Nr raty	Kapitał z BO	Splata kapitału	Odsetki	Rata	Kapitał z BZ	VAT
0	400 000,00 zł	40 000,00 zł	0,00 zł	40 000,00 zł	360 000,00 zł	92 000,00 zł
1	360 000,00 zł	5 814,85 zł	3 600,00 zł	9 414,85 zł	354 185,15 zł	
2	354 185,15 zł	5 872,99 zł	3 541,85 zł	9 414,85 zł	348 312,16 zł	
3	348 312,16 zł	5 931,72 zł	3 483,12 zł	9 414,85 zł	342 380,44 zł	
4	342 380,44 zł	5 991,04 zł	3 423,80 zł	9 414,85 zł	336 389,40 zł	
5	336 389,40 zł	6 050,95 zł	3 363,89 zł	9 414,85 zł	330 338,44 zł	
6	330 338,44 zł	6 111,46 zł	3 303,38 zł	9 414,85 zł	324 226,98 zł	
7	324 226,98 zł	6 172,58 zł	3 242,27 zł	9 414,85 zł	318 054,41 zł	
8	318 054,41 zł	6 234,30 zł	3 180,54 zł	9 414,85 zł	311 820,11 zł	
9	311 820,11 zł	6 296,64 zł	3 118,20 zł	9 414,85 zł	305 523,46 zł	
10	305 523,46 zł	6 359,61 zł	3 055,23 zł	9 414,85 zł	299 163,85 zł	
11	299 163,85 zł	6 423,21 zł	2 991,64 zł	9 414,85 zł	292 740,64 zł	
12	292 740,64 zł	6 487,44 zł	2 927,41 zł	9 414,85 zł	286 253,21 zł	
13	286 253,21 zł	6 552,31 zł	2 862,53 zł	9 414,85 zł	279 700,89 zł	
14	279 700,89 zł	6 617,84 zł	2 797,01 zł	9 414,85 zł	273 083,06 zł	
15	273 083,06 zł	6 684,01 zł	2 730,83 zł	9 414,85 zł	266 399,04 zł	
16	266 399,04 zł	6 750,86 zł	2 663,99 zł	9 414,85 zł	259 648,19 zł	
17	259 648,19 zł	6 818,36 zł	2 596,48 zł	9 414,85 zł	252 829,82 zł	
18	252 829,82 zł	6 886,55 zł	2 528,30 zł	9 414,85 zł	245 943,28 zł	
19	245 943,28 zł	6 955,41 zł	2 459,43 zł	9 414,85 zł	238 987,86 zł	
20	238 987,86 zł	7 024,97 zł	2 389,88 zł	9 414,85 zł	231 962,90 zł	
21	231 962,90 zł	7 095,22 zł	2 319,63 zł	9 414,85 zł	224 867,68 zł	
22	224 867,68 zł	7 166,17 zł	2 248,68 zł	9 414,85 zł	217 701,51 zł	
23	217 701,51 zł	7 237,83 zł	2 177,02 zł	9 414,85 zł	210 463,68 zł	
24	210 463,68 zł	7 310,21 zł	2 104,64 zł	9 414,85 zł	203 153,47 zł	
25	203 153,47 zł	7 383,31 zł	2 031,53 zł	9 414,85 zł	195 770,16 zł	
26	195 770,16 zł	7 457,14 zł	1 957,70 zł	9 414,85 zł	188 313,02 zł	
27	188 313,02 zł	7 531,72 zł	1 883,13 zł	9 414,85 zł	180 781,30 zł	
28	180 781,30 zł	7 607,03 zł	1 807,81 zł	9 414,85 zł	173 174,27 zł	
29	173 174,27 zł	7 683,10 zł	1 731,74 zł	9 414,85 zł	165 491,17 zł	
30	165 491,17 zł	7 759,93 zł	1 654,91 zł	9 414,85 zł	157 731,23 zł	
31	157 731,23 zł	7 837,53 zł	1 577,31 zł	9 414,85 zł	149 893,70 zł	
32	149 893,70 zł	7 915,91 zł	1 498,94 zł	9 414,85 zł	141 977,79 zł	
33	141 977,79 zł	7 995,07 zł	1 419,78 zł	9 414,85 zł	133 982,72 zł	
34	133 982,72 zł	8 075,02 zł	1 339,83 zł	9 414,85 zł	125 907,71 zł	
35	125 907,71 zł	8 155,77 zł	1 259,08 zł	9 414,85 zł	117 751,94 zł	
36	117 751,94 zł	8 237,33 zł	1 177,52 zł	9 414,85 zł	109 514,61 zł	
37	109 514,61 zł	8 319,70 zł	1 095,15 zł	9 414,85 zł	101 194,91 zł	
38	101 194,91 zł	8 402,90 zł	1 011,95 zł	9 414,85 zł	92 792,02 zł	
39	92 792,02 zł	8 486,93 zł	927,92 zł	9 414,85 zł	84 305,09 zł	
40	84 305,09 zł	8 571,79 zł	843,05 zł	9 414,85 zł	75 733,30 zł	
41	75 733,30 zł	8 657,51 zł	757,33 zł	9 414,85 zł	67 075,78 zł	
42	67 075,78 zł	8 744,09 zł	670,76 zł	9 414,85 zł	58 331,70 zł	
43	58 331,70 zł	8 831,53 zł	583,32 zł	9 414,85 zł	49 500,17 zł	
44	49 500,17 zł	8 919,84 zł	495,00 zł	9 414,85 zł	40 580,32 zł	
45	40 580,32 zł	9 009,04 zł	405,80 zł	9 414,85 zł	31 571,28 zł	
46	31 571,28 zł	9 099,13 zł	315,71 zł	9 414,85 zł	22 472,15 zł	
47	22 472,15 zł	9 190,12 zł	224,72 zł	9 414,85 zł	13 282,03 zł	
48	13 282,03 zł	9 282,03 zł	132,82 zł	9 414,85 zł	4 000,00 zł	
49	4 000,00 zł	4 000,00 zł	0,00 zł	4 000,00 zł	0,00 zł	
Σ		400 000,00 zł	95 912,58 zł	495 912,58 zł		92 000,00 zł

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 4 przedstawia szczegółowo symulację leasingu finansowego. Rata oznaczona nr „0” oznacza opłatę wstępną, a rata oznaczona nr „49” – opłatę końcową.

W arkuszu kalkulacyjnym zostały zastosowane takie same formuły, jak w przypadku leasingu operacyjnego. W formule *PMT* została dodatkowo wzięta pod uwagę opłata końcowa, której wartość ma zostać niespłacona po zapłacie ostatniej raty. Wraz ze spłatą opłaty końcowej, własność przedmiotu leasingu zostaje przeniesiona na korzystającego.

W ostatnim wierszu tab. 4 przedstawione zostały podsumowania odpowiednich kolumn. Suma spłat kapitału równa jest wartości przedmiotu leasingu.

Tabela 5 ukazuje roczne dane dotyczące leasingu, stworzone w oparciu o tab. 4.

Tabela 5. Wycena leasingu finansowego – ujęcie roczne

Rok	Spłata kapitału	Odsetki	Rata całkowita	Podatek VAT
1	113 746,79 zł	39 231,35 zł	152 978,14 zł	92 000,00 zł
2	83 099,73 zł	29 878,41 zł	112 978,14 zł	0,00 zł
3	93 638,86 zł	19 339,28 zł	112 978,14 zł	0,00 zł
4	109 514,61 zł	7 463,53 zł	116 978,14 zł	0,00 zł
SUMA	400 000,00 zł	95 912,58 zł	495 912,58 zł	92 000,00 zł

Źródło: opracowanie własne.

Całkowity koszt leasingu stanowi kwotowo 495 912,58 zł (suma rat całkowitych). W ujęciu procentowym wartość ta wynosi 123,98% (stosunek sumy rat całkowitych do sumy spłat kapitału – ceny netto przedmiotu leasingu).

$$\text{Koszt leasingu} = \frac{495\,912,58\text{ zł}}{400\,000,00\text{ zł}} \times 100\% = 123,98\%$$

Tabela 6. Różnice pomiędzy leasingiem operacyjnym a leasingiem finansowym

Cechy	Leasing operacyjny	Leasing finansowy
Amortyzacja (dokonujący)	finansujący	korzystający
Okres trwania	min. 40% czasu amortyzacji	powyżej 12 miesięcy
Koszt uzyskania przychodu	wartość raty całkowitej, opłata wstępna	część odsetkowa rat leasingowych, wartość amortyzacji
Podatek VAT	opłacany wraz z ratami leasingu	opłacany z góry
Wykup	istnieje możliwość wykupu aktywa, nie jest to obowiązkowe	przedmiot, po zapłacie opłaty końcowej, staje się własnością leasingobiorcy

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Związek Polskiego Leasingu [dostęp: 25.05.2019].

Podsumowując powyższe obliczenia widać, że w tym przypadku leasing finansowy jest nieznacznie droższym wariantem tego typu finansowania. Wynika to z opcji wykupu składnika aktywów. Należy jednak pamiętać o różnicach obu rodzajów leasingu, które podsumowuje tab. 6.

3. POSTĘPOWANIE PRZED RZECZNIKIEM FINANSOWYM

Amortyzacja jest powiązana z zużywaniem się środków trwałych. Dokonuje się jej za pomocą systematycznego rozłożenia wartości początkowej środków trwałych na określony okres amortyzacji. Dokonywanie odpisów amortyzacyjnych można rozpocząć najwcześniej z dniem przyjęcia środków trwałych do użytkowania. Zakończenie odbywa się najpóźniej z dniem zrównania wartości początkowej z całkowitą wartością odpisów amortyzacyjnych, przeznaczeniem go do likwidacji, sprzedażą aktywa lub stwierdzeniem jego niedoboru [Jaruga i Turzyński 2004: 39–40].

Amortyzacja jest dokonywana według metody przyjętej w polityce rachunkowości – metodą liniową lub degresywną. Stawkę amortyzacyjną leasingobiorca ustala korzystając z Wykazu rocznych stawek amortyzacyjnych zawartego w załączniku 1. do ustawy o podatku dochodowym [Zubrzycki 2016: 1212].

Jest możliwość dokonywania jednorazowego odpisu amortyzacyjnego przez małych podatników oraz osób rozpoczynających działalność do całkowitej wartości odpisów amortyzacyjnych w danym roku podatkowym równej 50 000 euro. Nie dotyczy to jednak samochodów osobowych wprowadzonych do rejestru w danym roku podatkowym¹.

Podsumowując, przedsiębiorstwo może zaliczyć cały odpis amortyzacyjny do kosztów uzyskania przychodów w miesiącu wprowadzenia do rejestru danego składnika majątku albo dokonywać amortyzacji na ogólnych zasadach, amortyzując aktywo co miesiąc lub co kwartał [Baran i in. 2015: 81].

Obliczenia dotyczące amortyzacji zostały wykonane na potrzeby ewidencji leasingu finansowego, ponieważ w tym przypadku korzystający dokonuje odpisów amortyzacyjnych przez okres ekonomicznej użyteczności. Wynosi on w tym przypadku 5 lat. Do obliczenia zużycia środków trwałych została wykorzystana amortyzacja liniowa. Polega ona na rozłożeniu wartości środka trwałego równomiernie do okresu użytkowania i według przyjętej stawki amortyzacyjnej, więc odpisy amortyzacyjne są tej samej wartości [Gmytrasiewicz 2006: 37–52]. W tym przypadku stawka amortyzacyjna dla samochodów ciężarowych

¹ Ustawa z dnia 15 lutego 1992 r..., [Dz.U. 2018, poz. 1036, ze zm., art. 16k, ust. 7] i odpowiednio Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r..., [Dz.U. 2018, poz. 1509, ze zm., art. 22k, ust. 7].

to 20%². Kwota zużycia przypadająca na każdy rok przy amortyzacji liniowej będzie więc wynosiła 80 000 zł.

$$400\,000\text{ zł} \times 20\% = 80\,000\text{ zł/rok}$$

4. EWIDENCJA LEASINGU NA KONTACH LEASINGOBIORCY

Leasing jest zawierany na 4 lata. Zgodnie z metodą równomierną, opłaty leasingowe należy podzielić zgodnie z tym okresem.

4.1. Leasing operacyjny

Obliczenia, na których będzie opierać się ewidencja przedstawia tab. 7. Zostały one stworzone na podstawie wyników z tab. 3.

Tabela 7. Obliczenia do ewidencji na kontach – leasing operacyjny

Wartość opłaty wstępnej netto	40 000,00 zł
Wysokość opłaty wstępnej netto przypadającej na dany rok	$40\,000,00\text{ zł} \div 4\text{ lat} = 10\,000,00\text{ zł/rok}$
Wysokość opłaty podstawowej netto (pomniejszonej o opłatę wstępną netto) przypadającej na dany rok	$455\,048,68\text{ zł} \div 4\text{ lata} = 113\,762,17\text{ zł/rok}$
Kwota podatku VAT opłaty wstępnej	$40\,000,00\text{ zł} \times 23\% = 9\,200,00\text{ zł}$
Kwota podatku VAT opłaty podstawowej	$26\,352,34\text{ zł} - 9\,200,00\text{ zł} = 17\,152,34\text{ zł}$
Wartość opłaty wstępnej brutto	$40\,000,00\text{ zł} + 9\,200,00\text{ zł} = 49\,200,00\text{ zł}$
Wartość opłaty podstawowej brutto	$113\,762,17\text{ zł} + 17\,152,34\text{ zł} = 130\,914,51\text{ zł}$

Źródło: opracowanie własne.

Ewidencję leasingu operacyjnego na kontach przedstawia schemat 1.

Opłata wstępna i raty całkowite w wartości brutto stanowią zobowiązanie wobec finansującego. Konto rozliczenia zakupów służy „podzieleniu” wartości brutto opłaty wstępnej oraz rat całkowitych na wartości netto i kwoty podatku VAT. Kwoty podatków VAT zostają ewidencjonowane na koncie rozrachunków publicznoprawnych z tytułu VAT. Opłaty netto są zaliczane do kosztów. Najpierw zostają zaksięgowane w całości na koncie kosztów według rodzajów, a następnie za pomocą konta rozliczeń międzyokresowych zostają zaksięgowane na konta kosztów układu funkcjonalnego, w odpowiedniej wysokości, która dotyczy danego okresu [Leasing, najem i dzierżawa, Dz.Urz. Min. Fin. 2018, poz. 77, pkt IV.1]. Konto „Rozliczenie kosztów” pojawiło się, ponieważ przedsiębiorstwo prowadzi

² Ustawa z dnia 15 lutego 1992 r..., Załącznik 1 i odpowiednio Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r..., Załącznik 1.

ewidencję w układzie funkcjonalnym i rodzajowym [Leasing, najem i dzierżawa, Dz.Urz. Min. Fin. 2018, poz. 77, pkt IV.2].

Rozliczenia międzyokresowe		Bieżące rozrachunki z leasingodawcą	
(3a) 40 000,00	10 000,00 (3b)		49 200,00 (1)
(4a) 113 762,17	113 762,17 (4b)		130 914,51 (2)
153 762,17	123 762,17	0,00	180 114,51
153 762,17	30 000,00 Sk.	Sk. 180 114,51	180 114,51
153 762,17	153 762,17	180 114,51	180 114,51
Rozliczenie kosztów		Rozliczenie zakupu	
153 762,17 (Przebieganie z konta „Kosztów wg rodzajów”)	40 000,00 (3a)	(1) 49 200,00	9 200,00 (1a)
	113 762,17 (4a)	(2) 130 914,51	40 000,00 (1b)
153 762,17	153 762,17		17 152,34 (2a)
Koszty wg typów działalności			113 762,17 (2b)
(3b) 10 000,00	123 762,17 (Przebieganie na Wynik Finansowy)	180 114,51	180 114,51
(4b) 113 762,17		Koszty wg rodzajów	
123 762,17	123 762,17	(1b) 40 000,00	153 762,17 (Przebieganie na konto „Rozliczenie kosztów”)
Rozrachunki z tytułu VAT		(2b) 113 762,17	153 762,17
(1a) 9 200,00		153 762,17	153 762,17
(2a) 17 152,34			
26 352,34	0,00		
	26 352,34 Sk.		
26 352,34	26 352,34		

Opis księgowania:

(1) Faktura VAT za opłatę wstępną (wartość brutto):	49 200,00 zł
a. Kwota podatku VAT,	9 200,00 zł
b. Opłata wstępna netto.	40 000,00 zł
(2) Faktura VAT dotycząca opłaty podstawowej (wartość brutto):	130 914,51 zł
a. Kwota podatku VAT,	17 152,34 zł
b. Opłata podstawowa netto.	113 762,17 zł
(3) Rozliczenie opłaty wstępnej:	
a. Kwota netto,	40 000,00 zł
b. Część opłaty wstępnej danego okresu.	10 000,00 zł
(4) Rozliczenie opłaty podstawowej:	
a. Kwota netto,	113 762,17 zł
b. Część opłaty podstawowej danego okresu.	113 762,17 zł

Schemat 1. Ewidencja leasingu operacyjnego na kontach – symulacja

Źródło: opracowanie własne.

4.2. Leasing finansowy

Obliczenia, na których będzie opierać się ewidencja na kontach przedstawia tab. 8. Zostały one stworzone na podstawie wyników z tab. 5.

Tabela 8. Obliczenia do ewidencji na kontach – leasing finansowy

Wysokość opłaty wstępnej	40 000,00 zł
Kwota podatku VAT od sumy opłat leasingowych	92 000,00 zł
Wartość opłaty wstępnej wraz z kwotą VAT od sumy opłat	$40\,000,00\text{ zł} + 92\,000\text{ zł} = 132\,000\text{ zł}$
Wysokość opłaty podstawowej rocznej netto (pomniejszonej o opłatę wstępną netto i opłatę końcową netto)	$451\,912,58\text{ zł} \div 4\text{ lata} = 112\,978,14\text{ zł/rok}$
Wartość części kapitałowej raty całkowitej (pomniejszonej o opłatę wstępną netto)	$113\,746,79\text{ zł} - 40\,000,00\text{ zł} = 73\,746,79\text{ zł}$
Wartość części odsetkowej raty całkowitej	39 231,35 zł
Amortyzacja	80 000,00 zł
Cena nabycia środka trwałego	400 000,00 zł

Źródło: opracowanie własne.

Ewidencję leasingu finansowego na kontach przedstawia schemat 2. W tym roku brak jest opłaty końcowej, ponieważ zostanie ona zaksięgowana dopiero w ostatnim roku, przy wykupie środka trwałego na koncie rozrachunków z tytułu przedmiotu leasingu [Leasing, najem i dzierżawa, Dz.Urz. Min. Fin. 2018, poz. 77, pkt VI.10]. Podatek VAT w tym przypadku płacony jest z góry od sumy opłat leasingowych.

Konto bieżących rozrachunków z leasingodawcą ma służyć do rozliczania zobowiązań wynikających z otrzymywanych faktur. W pierwszy roku dotyczą one opłaty wstępnej oraz rat całkowitych. Konto rozliczeń zakupu ma służyć rozdzieleniu wartości brutto opłaty wstępnej na opłatę wstępną netto oraz podatek VAT oraz raty całkowitej na część stanowiącą spłatę kapitału i odsetek [Jaruga i Turzyński 2004: 8]. Odsetki są kosztem finansowym. Spłata kapitału jest zobowiązaniem z tytułu przedmiotu leasingu, ponieważ stanowi spłatę wartości przedmiotu leasingu [Leasing, najem i dzierżawa, Dz. Urz. Min. Fin. z 2018 r. poz. 77 pkt VI.4]. Opłata wstępna netto zostaje zaksięgowana na koncie rozrachunków z leasingodawcą, z tytułu przedmiotu leasingu, a kwota VAT na koncie rozrachunków z tytułu podatku VAT [Leasing, najem i dzierżawa, Dz.Urz. Min. Fin. 2018, poz. 77, pkt VI.6].

W przypadku leasingu finansowego samochód ciężarowy zostaje zapisany w ewidencji środków trwałych oraz jego cena nabycia zostaje ujęta na koncie środków trwałych. Amortyzacja będzie stanowiła koszt z działalności

operacyjnej [Leasing, najem i dzierżawa, Dz.Urz. Min. Fin. 2018, poz. 77, pkt VI.3]. W sprawozdaniu finansowym przedmiot leasingu zostanie przedstawiony w wartości netto, czyli cena nabycia zostanie pomniejszona o dotychczasowe umorzenie.

Bieżące rozrachunki z leasingodawcą		Rozrachunki z tytułu VAT	
	132 000,00 (1)	(1a) 92 000,00	
	112 978,14 (2)		
0,00	244 978,14	Rozrachunki z finansującym, z tytułu przedmiotu leasingu	
Sk. 244 978,14	244 978,14	(1b) 40 000,00	400 000,00 (4)
244 978,14	244 978,14	(2a) 73 746,79	
Rozliczenie zakupu		113 746,79	400 000,00
(1) 132 000,00	92 000,00 (1a)	Sk. 286 253,21	
(2) 112 978,14	40 000,00 (1b)	400 000,00	400 000,00
	73 746,79 (2a)		
	39 231,35 (2b)		
244 978,14	244 978,14		
Koszty finansowe		Środki trwałe	
(2b) 39 231,35	39 231,35 (Przesięgo- wanie na Wy- nik Finansowy)	(4) 400 000,00	
39 231,35	39 231,35	400 000,00	0,00
Amortyzacja			400 000,00 Sk.
(5) 80 000,00		400 000,00	400 000,00
80 000,00	0,00	Umorzenie środków trwałych	
	80 000,00 Sk.		80 000,00 (5)
80 000,00	80 000,00	0,00	
		Sk. 80 000,00	80 000,00
		80 000,00	80 000,00

Opis księgowania:

(1) Faktura VAT dotycząca opłaty wstępnej:	132 000,00 zł
a. Kwota podatku VAT od sumy wszystkich opłat leasingowych,	92 000,00 zł
b. Opłata wstępna netto.	40 000,00 zł
(2) Rachunek lub wezwanie do zapłaty za roczną opłatę leasingową netto:	112 978,14 zł
a. Zaksięgowanie części kapitałowej,	73 746,79 zł
b. Zaksięgowanie części odsetkowej.	39 231,35 zł
(3) Przyjęcie środka trwałego będącego przedmiotem leasingu do użytkowania.	400 000,00 zł
(5) Amortyzacja roczna.	80 000,00 zł

Schemat 2. Ewidencja leasingu finansowego na kontach – symulacja

Źródło: opracowanie własne.

5. WPŁYW UMÓW LEASINGOWYCH NA OBRAZ SYTUACJI FINANSOWEJ SPÓŁKI

Aby zobrazować wpływ umowy leasingowej na obraz sytuacji finansowej, przeprowadzana jest symulacja, w której powyżej opisane przykłady umów zostaną uwzględnione w sprawozdaniu finansowym wybranej spółki. Na tej podstawie zostaną obliczone wybrane wskaźniki finansowe.

Najpierw wykonywana jest analiza finansowa bieżącej sytuacji finansowej firmy, a następnie zostają wykonane dwie symulacje. W pierwszej z nich zostają obliczone wskaźniki finansowe, w przypadku, gdy przedsiębiorstwo będzie korzystało z leasingu operacyjnego. W drugiej symulacji zostaje przeprowadzona analiza finansowa, gdy firma będzie korzystała z leasingu finansowego. Badanie obejmuje 1 rok.

Wskaźnikami służącymi ocenie sytuacji finansowej przedsiębiorstwa są wskaźniki sprawności działania, struktury finansowania, zadłużenia, rentowności oraz płynności finansowej. W analizie wskaźnikowej przedsiębiorstwa zostały wykorzystane autentyczne dane finansowe Grupy Kapitałowej Wielton. Pochodzą one ze sprawozdania finansowego spółki za 2018 rok.

W przypadku obliczeń wskaźników finansowych w sytuacji, gdy firma nie korzysta z żadnych nowych źródeł finansowania, dane te będą niezmienione („dane faktyczne”). W przypadku scenariuszy, w których przedsiębiorstwu udzielany jest leasing finansowy lub operacyjny, wartości ze sprawozdania finansowego stanowią bazę do wyliczeń wskaźników. Będą do nich dodawane lub odejmowane salda kont, na których były księgowane operacje dotyczące leasingu. Tabela 9 przedstawia dane potrzebne do wykonania obliczeń, wraz ze skrótownym oznaczeniem dla czytelności zapisu.

Leasing operacyjny

- W leasingu operacyjnym do aktywów ogółem oraz aktywów trwałych zostało dodane saldo rozliczeń międzyokresowych kosztów. Są to długoterminowe rozliczenia międzyokresowe, ponieważ leasing trwa 4 lata (powyżej 12 miesięcy).

- Do wartości zobowiązań ogółem dodane zostało saldo konta „Bieżące rozrachunki z leasingodawcą”, które stanowi zobowiązanie krótkoterminowe. Odejte zostało saldo z konta „Rozrachunki z tytułu VAT”.

- Od wartości zysku netto oraz zysku z działalności operacyjnej zostały odejte koszty dotyczące działalności, ponieważ wpływają one na wysokości tych miar.

- Od kwoty kapitałów własnych zostały odejte te same koszty, które wpływają na zysk netto, ponieważ zysk netto stanowi część kapitałów własnych.

Leasing finansowy

- W leasingu finansowym do wartości aktywów ogółem i aktywów trwałych dodana została wartość środków trwałych netto (cena nabycia minus umorzenie).

– Do wartości zobowiązań ogółem dodane zostały salda kont „Bieżące rozrachunki z leasingodawcą” oraz „Rozrachunki z finansującym, z tytułu przedmiotu leasingu”. Odjęte zostało saldo z konta „Rozrachunki z tytułu VAT”.

– W skład kapitałów własnych wchodzi zysk netto. Jest on liczony w uproszczeniu jako różnica między przychodami a kosztami. Kosztami w przytoczonym przykładzie są amortyzacja oraz koszty finansowe, które będą zmniejszać wysokość zysku netto oraz kapitałów własnych.

– Od zysku z działalności operacyjnej został odjęty tylko koszt operacyjny, czyli amortyzacja. Koszty finansowe nie oddziałują na ten wariant zysku.

– Zobowiązania długoterminowe stanowią rozrachunki z finansującym, z tytułu przedmiotu leasingu. Bieżące rozrachunki z leasingodawcą stanowią zobowiązanie krótkoterminowe. Oba rodzaje zobowiązań są zobowiązaniami z tytułu zadłużenia.

Tabela 10 przedstawia wartości wskaźników finansowych obliczonych według wyżej wymienionych danych.

Po przeprowadzeniu obliczeń, widać, że wprowadzenie umów leasingowych do sprawozdania finansowego nie ma wyraźnego wpływu na obraz sytuacji finansowej przedsiębiorstwa. Jest to spowodowane tym, że GK Wielton jest dużą grupą kapitałową i ma wysokie wartości danych finansowych. Wartość przedmiotu leasingu i wszystkich wyliczonych opłat są niewspółmiernie niskie w porównaniu z wybranymi danymi finansowymi firmy (dopiero uwzględnienie znacznie wyższych wartości leasingu spowodowałoby wymierny wpływ na sprawozdania finansowe).

Zauważalne są jednak zmiany wskaźników rotacji aktywów trwałych i rotacji aktywów ogółem. Są one, w przypadku wprowadzenia umowy leasingu finansowego niższe od pozostałych wskaźników. Spowodowane jest to tym, że wartość netto przedmiotu w leasingu finansowym jest wprowadzana do bilansu, w pozycji środków trwałych. Wyższy poziom tego wskaźnika wskazuje na większą efektywność w zarządzaniu aktywami trwałymi.

Zmianę widać również we wskaźniku struktury kapitału. W leasingu finansowym dodatkowym kosztem zmniejszającym zysk netto jest amortyzacja. Również do zobowiązań ogółem dodane zostało saldo zobowiązań z tytułu przedmiotu leasingu. Po skorygowaniu wartości zysku netto i kapitałów własnych widać zwiększenie wartości wskaźnika struktury kapitału w przypadku wprowadzenia leasingu finansowego. Wskaźnik struktury kapitału pokazuje, jaki jest stosunek między zobowiązaniami firmy a kapitałem własnym. Kapitały własne są pewnym zabezpieczeniem dla wierzycieli, więc wysoka wartość tego wskaźnika powoduje, że są oni mniej skłonni do udzielania kredytów [Janik i Paździor 2011: 70].

Tabela 9. Dane finansowe GK WIELTON za okres od 01.01.2018 r. do 31.12.2018 r.

Skrót	Objaśnienie	Wartość (w tys. zł)
A_{2018}	aktywa ogółem na koniec 2018 roku	1 414 158,00
A_{2017}	aktywa ogółem na koniec 2017 roku	951 709,00
$A_{\text{śr}}$	średnia wartość aktywów ogółem (średnia sumy wartości z końca roku i wartości z początku roku)	1 182 933,50
AO	aktywa obrotowe	837 332,00
A_{T2018}	aktywa trwale na koniec 2018 roku	576 826,00
A_{T2017}	aktywa trwale na koniec 2017 roku	388 455,00
$A_{T\text{śr}}$	średnia wartość aktywów trwałych (średnia sumy wartości z końca roku i wartości z początku roku)	482 640,50
$Cash$	środki pieniężne i ich ekwiwalenty	36 294,00
E_{2018}	kapitał własny na koniec 2018 roku	362 325,00
E_{2017}	kapitał własny na koniec 2017 roku	316 344,00
$E_{\text{śr}}$	średnia wartość kapitałów własnych (średnia sumy wartości z końca roku i wartości z początku roku)	339 334,50
$EBIT$	zysk z działalności operacyjnej	96 082,00
I	zapasy	401 442,00
KRM	krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	8 197,00
NP	zysk netto	70 967,00
S	sprzedaż	2 068 313,00
Z_D	zobowiązania długoterminowe	328 790,00
ZK	zobowiązania krótkoterminowe	723 043,00
ZO	zobowiązania ogółem (zobowiązania długoterminowe + zobowiązania krótkoterminowe)	1 051 833,00
Z_{op2018}	zobowiązania oprocentowane (zobowiązania krótkoterminowe z tytułu zadłużenia + zobowiązania długoterminowe z tytułu zadłużenia) – dotyczy leasingu finansowego, pożyczek, kredytów i innych dłużnych zobowiązań	383 481,00
Z_{op2017}	zobowiązania oprocentowane (zobowiązania krótkoterminowe z tytułu zadłużenia + zobowiązania długoterminowe z tytułu zadłużenia) – dotyczy leasingu finansowego, pożyczek, kredytów i innych dłużnych zobowiązań	210 731,00
$Z_{op\text{śr}}$	średnia wartość zobowiązań oprocentowanych (średnia sumy wartości z końca roku i wartości z początku roku)	297 106,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Grupa Kapitałowa Wielton [dostęp: 03.04.2019: 5–7].

Tabela 10. Wybrane wskaźniki finansowe GK Wielton – wyniki

Wskaźniki	Wzór	Faktyczne dane	Leasing operacyjny	Leasing finansowy
Wskaźniki sprawności działania (aktywności)				
Wskaźnik rotacji aktywów ogółem	$AT = \frac{S}{A}$ (3.1.)	1,7485	1,7484	1,7480
Wskaźnik rotacji aktywów trwałych	$A_T T = \frac{S}{A_T}$ (3.2.)	4,2854	4,2851	4,2826
Wskaźniki struktury finansowania				
Wskaźnik zadłużenia	$DR = \frac{ZO}{A}$ (3.3.)	0,7438	0,7439	0,7439
Wskaźnik struktury kapitału	$WSK = \frac{ZO}{E}$ (3.4.)	2,9030	2,9044	2,9052
Udział zobowiązań długo-terminowych w finansowaniu	$DR_{DT} = \frac{Z_D}{A}$ (3.5.)	0,2325	0,2325	0,2326
Wskaźniki rentowności				
Wskaźnik rentowności aktywów	$ROA = \frac{NP}{A}$ (3.6.)	0,0600	0,0599	0,0599
Wskaźnik rentowności kapitału własnego	$ROE = \frac{NP}{E}$ (3.7.)	0,2091	0,2088	0,2089
Wskaźnik rentowności kapitału zaangażowanego	$ROCE = \frac{EBIT}{E + Z_{op}}$ (3.8.)	0,1510	0,1508	0,1509
Wskaźniki płynności				
Wskaźnik bieżącej płynności finansowej	$CR = \frac{A_o}{ZK}$ (3.9.)	1,1581	1,1578	1,1578
Wskaźnik podwyższonej płynności finansowej	$QR = \frac{A_o - I - KRM}{ZK}$ (3.10.)	0,5915	0,5914	0,5914
Wskaźnik płynności środków pieniężnych	$Cash\ ratio = \frac{Cash}{ZK}$ (3.11.)	0,0502	0,0502	0,0502

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Pomykalska i Pomykalski [2010, 2017: 96–126].

Różnicę widać ponadto we wskaźniku rentowności kapitału własnego. Największą wartość ma on w sytuacji braku dodatkowego finansowania. Także w przypadku wprowadzenia umowy leasingu finansowego jest on wyższy niż w sytuacji wprowadzenia umowy leasingu operacyjnego. Jest to spowodowane kosztami amortyzacji w leasingu finansowym.

We wskaźnikach płynności finansowej nie widać wyraźnej różnicy pomiędzy poszczególnymi wartościami dotyczącymi umów leasingowych, ponieważ wartości zobowiązań krótkoterminowych zostały skorygowane o podobną wysokość zobowiązań wynikających z obu rodzajów umów. Najwyższą wartość ma wskaźnik bieżącej płynności finansowej, w sytuacji braku dodatkowej formy finansowania.

PODSUMOWANIE

Po zaksięgowaniu posiadanego rodzaju leasingu i jego odpowiednim rozliczeniu, można zbadać, jaki wpływ na sprawozdanie finansowe ma ten rodzaj finansowania.

W leasingu operacyjnym cała wartość raty leasingowej (odsetki oraz spłata kapitału) są zaliczane do kosztów uzyskania przychodu, natomiast w leasingu finansowym są to wyłącznie amortyzacja oraz część odsetkowa raty leasingowej. W leasingu finansowym składnik aktywów trwałych został umieszczony w ewidencji i znalazł się na koncie środków trwałych. Dokonywane zostały również odpisy amortyzacyjne. Samochód ciężarowy w wartości netto został dodany do środków trwałych w bilansie u korzystającego.

Wykonana została również analiza finansowa, która miała za zadanie zbadać, jak kształtuje się obraz sytuacji finansowej jednostki w przypadku, gdy nie posiada ona leasingu oraz gdy posiada leasing finansowy lub leasing operacyjny. W przypadku porównania wskaźników sprawności działania na obraz sytuacji finansowej przedsiębiorstwa korzystnie wpływa wprowadzenie umowy leasingu operacyjnego lub brak dodatkowej formy finansowania. Wskaźnik struktury kapitału przedstawia najwyższą wartość w przypadku wprowadzenia umowy leasingu finansowego, co ma negatywny wpływ na relacje z wierzycielami i kontrahentami. Wskaźnik rentowności kapitału własnego, w przypadku porównania obu rodzajów leasingu, ma najwyższą wartość w sytuacji wprowadzenia umowy leasingu finansowego, co jest spowodowane dodatkowym kosztem, który stanowi amortyzacja.

BIBLIOGRAFIA

- Baran B., Biernacki K., Kowalska A., Kowalski A., 2015, *Leasing kredyt faktoring jako formy finansowania przedsiębiorstw. Analiza porównawcza i korzyści dla przedsiębiorcy*, Difin, Warszawa.
- Baran M., 217, *Leasing jako zewnętrzna forma finansowania działalności przedsiębiorstw*, „Studia Ekonomiczne, Prawne i Administracyjne”, nr 3.
- Breda M., Gierszewska K., Kiersnowska-Drzewiecka A., Musiański T., Takáts G., Zabawa I., 2017, *Leasing w ujęciu podatkowym, bilansowym oraz prawnym*, Wolters Kluwer, Warszawa.
- Gmytrasiewicz M., Karmańska A., 2006, *Rachunkowość Finansowa*, wydanie II zaktualizowane i rozszerzone, [za:] D. Królak D., *Wpływ amortyzacji podatkowej oraz bilansowej środków trwałych na wynik finansowy jednostki na przykładzie firmy XYZ*, „Finanse i Prawo Finansowe”, nr II(4), Difin, Warszawa.
- Grupa Kapitałowa Wielton, Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku, 16 kwietnia 2019 r., strona internetowa Wielton Group: <https://wieltongroup.com/relacje-inwestorskie/>, [dostęp: 03.04.2019].
- Janik W., Paździor A., 2011, *Zarządzanie finansowe w przedsiębiorstwie*, Politechnika Lubelska, Lublin.
- Jaruga A., Turzyński M., 2004, *Środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne w prawie bilansowym i podatkowym*, Difin, Warszawa.
- Krajowy Standard Rachunkowości Nr 5, Leasing, najem i dzierżawa, Dz.Urz. Min. Fin. 2018, poz. 77.
- Pomykańska B., Pomykański P., 2010, 2017, *Analiza finansowa przedsiębiorstwa. Wskaźniki i decyzje w zarządzaniu*, Wydawnictwo Naukowe PWN SA, Warszawa.
- Ustawa z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych, Dz.U. 2018, poz. 1036, ze zm.
- Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, Dz.U. 2018, poz. 1509, ze zm.
- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, Dz.U. 2018, poz. 395, ze zm.
- Zubrzycki J., 2016, *Środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne – 2016*, Oficyna Wydawnicza UNIMEX, Wrocław.
- Związek Polskiego Leasingu, Leasing – rozwój, funkcje i cele, strona internetowa ZPL: http://www.leasing.org.pl/o_leasingu/krotka-historia-leasingu, [dostęp: 25.05.2019].

VALUATION AND ACCOUNTING OF OPERATING AND CAPITAL LEASE IN THE LESSEE FINANCIAL BOOKS AND THEIR INFLUENCE ON THE FINANCIAL SITUATION OF THE COMPANY

Abstract

The article presents the accounting of lease agreements on the example of simulations. It shows the valuations of lease contracts that the author has made in a spreadsheet. Records show only the first year of lease. It includes data from the valuation of lease agreements with a description

the value of which is the cost, income, asset or liability. A financial analysis was also carried out using financial indicators, which shows the impact of lease on the financial situation of the company.

Keywords: lease, operating lease, capital lease, accounting for leases.

Przyjęto/Accepted: 30.08.2019
Opublikowano/Published: 30.09.2019